

Reg. Div. verstrekt deze kopie ter informatie

aan Dewit AV

Het origineel is gebracht op de agenda

van Dewit AV

HSL-Zuid A16 A4

Schadevergoedingsschap

Ministerie van Justitie
t.a.v. de heer dr. E.M.H. Hirsch Ballin, Minister
Postbus 2030
2500 EH DT

MAAG

→ DW

Ministerie van Justitie

Dossier

Datum 17 AUG. 2007

Nummer

Plaats en datum

Utrecht, 15 augustus 2007

Briefnummer

verzoeknummer

Contactpersonen

Betreft

Voorontwerp van de "Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige Besluiten"

Geachte heer Hirsch Ballin,

Het Algemeen Bestuur van het Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4, heeft kennis genomen van de inhoud van het voorontwerp van de "Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten". Het bestuur heeft het voorontwerp bestudeerd en spreekt zijn waardering uit over het voornemen op hoofdlijnen en hoopt dat e.e.a. ook spoedig een vervolg zal krijgen. Daarbij wordt aangetekend dat het bestuur desgewenst bereid is nader mee te denken.

Het bestuur maakt graag van de gelegenheid gebruik om over het eerste onderwerp uit het overheidsaansprakelijkheidsrecht – de nadeelcompensatie – enkele suggesties en opmerkingen in te brengen.

Nadeelcompensatie.

Algemeen.

Het bestuur ondersteunt dat niet rigide is gekozen voor aansluiting op het besluitbegrip en onderschrijft de keuze dat ook (rechtmatig) feitelijk handelen onder de werking van de wet wordt gebracht. Dit sluit immers aan op de bestaande praktijk met betrekking tot nadeelcompensatieregelingen in de sfeer van infrastructuur.

Redelijke vergoeding/normaal maatschappelijk risico/tijdelijke hinder.

Artikel 4.5.1, lid 1 geeft aan dat het bestuursorgaan aan benadeelde op aanvraag een vergoeding toekent voor schade "die uitgaat boven het normaal maatschappelijk risico". Bladzijde 9 van de memorie van toelichting geeft aan dat bij nadeelcompensatie sprake is van een *redelijke* vergoeding, die niet vanzelfsprekend de volledige schade dekt. De terminologie van artikel 4.5.1 kan zó worden geïnterpreteerd dat de schade slechts gedeeltelijk boven het normaal maatschappelijk risico zou kunnen uitgaan. In de praktijk van de nadeelcompensatie komt het ook nu reeds vaak voor dat de schade gedeeltelijk wordt geacht tot het normaal maatschappelijk risico te behoren en wordt een bepaald percentage van de schade (b.v. 15, 20 of 25%) niet vergoed. Het komt ons voor dat zowel in de wettekst als in de memorie van toelichting aan deze "korting" aandacht dient te worden besteed. In de

Het Schadevergoedingsschap is statutair gevestigd in Rotterdam. Verzoeken om schadevergoeding dienen te worden gericht aan:
Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4, Postbus 556, 3000 AN ROTTERDAM.

Het Uitvoeringsorgaan van het Schap is gevestigd in Utrecht. Correspondentie- en bezoekadres:
Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4, Schimmelpennincklaan 15, 3571 BE UTRECHT.
Tel.: 0900 - 2020013 Fax: 0900 - 2020014
e-mail: schadeschap.hsl@xs4all.nl

wettekst kan voor "schade ...die uitgaat boven..." de term "schade...die geheel of gedeeltelijk uitgaat boven..." gebruikt worden. Dit komt ons inziens de duidelijkheid ten goede.

Ook vraagt het bestuur zich af of het de bedoeling is c.q. of de regeling het mogelijk maakt dat een bestuursorgaan e.e.a. nog "nader inkleurt", lees nadere invulling geeft (procedureel maar ook materieel, bijv. ruimhartiger) aan de wettelijke regeling. De suggestie in de MvT, laatste zin van de tweede alinea op bladzijde 9 is dat nadere invulling mogelijk is. Het bestuur ziet dat graag wat explicieter geformuleerd. Ter illustratie daarvan het volgende. Reeds vanaf de oprichting van het Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4 in april 1998, heeft het bestuur veel aandacht moeten besteden aan de schade als gevolg van tijdelijke hinder. Immers, belanghebbenden worden of werden soms jarenlang geconfronteerd met ernstige hindertoebrengende werkzaamheden. Dit heeft er toe geleid dat het bestuur een eigen beleid heeft ontwikkeld waarmee de mogelijkheid is geschapen schade als gevolg van tijdelijke hinder c.q. tijdelijk verminderd woongenot voor vergoeding in aanmerking te laten komen. Bij veel verzoeken speelt het aspect (schade als gevolg van) tijdelijke hinder een grote rol. Ook bij door het Schap gehouden informatieavonden is gebleken hoe gevoelig deze materie ligt bij verzoekers. In eerste instantie werd door het bestuur het standpunt ingenomen dat vergoeding van aantoonbaar gederfd woongenot bij tijdelijke hinder in beginsel mogelijk zou zijn, maar zou dienen af te hangen van advisering door de onafhankelijke schadecommissie, waarbij aard, ernst en duur van de hinder een rol speelt. Een verzoek zou pas door het Schap in behandeling kunnen worden genomen tijdens de uitvoeringsfase, terwijl de beoordeling en besluitvorming pas kon plaatsvinden *nadat* de tijdelijke hinder veroorzakende werkzaamheden waren afgerond. Naar aanleiding van reacties van verzoekers en deskundigen, maar ook van de gezamenlijke voorzitters van de schadecommissies, heeft het bestuur zijn standpunt in die zin herzien, dat vergoeding voor tijdelijke hinder *vooraf* mogelijk is, indien de adviserende schadecommissie over voldoende informatie beschikt over aard, ernst en duur van de hinder.

In het kader van de Regeling nadeelcompensatie Betuweroute was tot op dat moment, eind 2001, slechts één verzoek om vergoeding van schade als gevolg van tijdelijke hinder toegewezen. In een aantal andere zaken is een positief advies uitgebracht door de onafhankelijke schadecommissies, maar in de besluitvorming is men afgeweken van deze adviezen en is geen vergoeding toegekend vanwege tijdelijke hinder. Ter zake zijn beroepen ingesteld bij de rechtbank Arnhem.

De Rechtbank heeft in haar uitspraken van 19 juni 2003 in een aantal van die zaken uitgemaakt dat de verzoeken terecht waren afgewezen, nu de hinder het normaal maatschappelijk risico niet te boven ging (Rechtbank Arnhem, 19 juni 2003, nr. AWB 01/360 BELEI en nr. AWB 01/232 BELEI, BR januari 2004, blz. 53/55). Tot dezelfde conclusie kwam de rechtbank Arnhem in haar uitspraak van 23 april 2004, maar in het ter zake ingestelde hoger beroep oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State anders (Rechtbank Arnhem, 23 april 2004, nr. AWB 03/115 BELEI en ABRvSt, 16 maart 2005, nr. 200404817/1). De Afdeling is "anders dan de rechtbank van oordeel dat de Minister deze schade redelijkerwijs niet geheel ten lasten van appellanten heeft kunnen laten, omdat duur, intensiteit en omvang van de hinder van dien aard zijn dat deze het normaal maatschappelijk risico te boven gaan." Overigens gaat het daarbij volgens de Afdeling om 18 maanden van overlast, waarbij dag en nacht is gewerkt en een bouwplaats op 56 meter afstand van de woning van appellanten. Ook de aard van de hinder wordt door de Afdeling meegewogen (trillingsoverlast, geluidsoverlast door booren heismachines en uitzichtschade en het feit dat een en ander plaatsvindt in een voorheen rustige en landelijke omgeving).

Het bestuur van het Schap gaat er van uit dat vergoeding vooraf van tijdelijke uitvoeringsschade mogelijk is, indien sprake is van rechtmatig veroorzaakte en in voldoende mate vooraf in te schatten schade, die qua aard, ernst en duur uitstijgt boven hetgeen redelijkerwijs ten laste van verzoeker dient te blijven.

De uitgangspunten van het beleid in het kort:

- Tijdelijke inkomensschade kan alleen voor vergoeding achteraf in aanmerking komen. Cijfermatige gegevens inzake de jaarlijkse omzetten dienen daarbij als uitgangspunt. Onder omstandigheden kan hiervan worden afgeweken door toekenning van een voorschot.
- Huurders kunnen aanspraak maken op andere mogelijkheden voor het verkrijgen van huurprijsverlaging. Tijdelijke hinder wordt in de regel niet aan huurders vergoed.
- Eigenaren/bewoners kunnen aantasting van woongenot ondervinden door bouwlawaai, bouwverkeerslawaai, stofoverlast, tijdelijke uitzichtverslechtering, lichthinder bij nachtelijke werkzaamheden en tijdelijk verslechterde bereikbaarheid van de woning.

- Berekening van de schade aan de hand van de huurwaardemethode. De deskundigen bepalen globaal de huurwaarde van de betreffende woning op de vrije markt. De huurwaarde wordt bepaald in de situatie zonder overlast en in de situatie met overlast. Het verschil van beide huurwaardes wordt als schade aangemerkt. Vervolgens wordt deze schade omgerekend naar de te verwachten overlastperiode.
- Bij het bepalen van de huurwaarde c.q. de verlaging daarvan dient de schadecommissie naast aard, ernst en duur van de hinder en de aard van de toegebrachte schade, i.c. aantasting van woongenot, (gerelateerd aan afstand tot tracé en bouwterreinen etc.) ook rekening te houden - met name in zuivere nadeelcompensatiegevallen - met de eventuele ligging van het object in de nabijheid van bestaande infrastructuur.
- De totale op bovengenoemde wijze berekende schade als gevolg van tijdelijke hinder wordt als toekomstige schade contant gemaakt.

De Rechtbank Rotterdam heeft de methode zoals het Schap die toepast in het kader van een beroep tegen een schadebesluit getoetst en in orde bevonden. Inmiddels zijn ook voorbeelden bekend in het kader van andere grote projecten van het vergoeden van tijdelijke hinder en heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zoals eerder aangegeven een en ander bevestigd (ABRvS 16 maart 2005, No. 200404817/1).

Met het nu voorliggende voorstel waarbij schade als gevolg van rechtmatige feitelijke handelingen onder de nadeelcompensatie komt te vallen, althans waarbij deze aanpak wordt gecodificeerd, komt een einde aan veel onduidelijkheid en discussie op dit punt van tijdelijke hinder.

Verscheidenheid aan nadeelcompensatieregelingen

Het verdient wellicht aanbeveling dat in de toelichting op bladzijde 12 (en elders) ook de Nadeelcompensatieverordening HSL-Zuid, A16 en A4 (Stcrt. 1998, nr. 70) wordt vermeld, omdat die verordening zowel voor wat betreft de oorsprong en betrokkenheid van diverse overheden afwijkt van de wel genoemde nadeelcompensatieregelingen.

Op bladzijde 13 wordt beschreven dat in de afgelopen jaren diverse nadeelcompensatieregelingen in het leven zijn geroepen. In dit verband wordt ook artikel 49 WRO (planschade) genoemd. Het bestuur vraagt zich af of het correct is om artikel 49 WRO aan te duiden als een nadeelcompensatieregeling.

Reikwijdte van de regeling

Op bladzijde 18 onderaan wordt de suggestie gewekt dat ook het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften (a.v.v.) onder de regeling van 4.5.1 kan worden geschaard. Het bestuur is van oordeel dat de vaststelling niet onder de regeling valt of hoort.

In de toelichting wordt een aantal keren opgemerkt dat de nieuwe Wro naar verwachting medio 2007 in werking treedt; het verdient aanbeveling om die datum aan te passen aan de actualiteit omdat het zich thans laat aanzien dat dit op zijn vroegst in juli 2008 het geval zal zijn.

Onteigeningswet

De Onteigeningswet wordt structureel met een hoofdletter geschreven (zie bijvoorbeeld bladzijde 20), zolang wij artikel 157 van de onteigeningswet kennen is dat niet juist.

Hoofdlijnen van de procedure

Op bladzijde 22, vijfde regel van onderen, van de toelichting suggereert dat (artikel 3 van) de Regeling Nadeelcompensatie Betuweroute nog niet in werking is getreden. Weliswaar suggereert het wettenbestand van Overheid.nl dat wel, maar het lijkt ons niet juist.

Vergoeding van kosten voor deskundige bijstand

Op bladzijde 22 van de memorie van toelichting wordt vermeld dat artikel 4.5.4 de mogelijkheid schept de kosten voor het inschakelen van een deskundige voor het vaststellen van de te claimen schade vergoed te krijgen. Pas op bladzijde 28 echter wordt vermeld c.q. duidelijk dat met dit voorstel niet wordt beoogd de vaste jurisprudentie op dit punt opzij te zetten: "*Indien een wettelijk voorschrift een bestuursorgaan verplicht tot het inschakelen van een onafhankelijke deskundige adviseur, maar de aanvrager van de vergoeding zonder diens advies af te wachten reeds een eigen deskundige inschakelt, komen de kosten van deze eigen deskundige niet voor vergoeding in aanmerking (ABRvS 4 februari 2000, AB2000, 427 m.nt. JSt)*".

Naar het oordeel van het Schap komt het de duidelijkheid voor gelaedeerden ten goede deze uitzondering op te nemen in artikel 4.5.4, lid 2 onder a. door de tekst als volgt te wijzigen: "a. redelijke kosten ter zake van deskundige bijstand bij de vaststelling van de schade, *tenzij door het bestuursorgaan een adviseur als bedoeld in afdeling 3.3. is ingeschakeld*,".

Een dergelijke toevoeging c.q. tussenzin zou wellicht ook op bladzijde 22, eerste alinea, van de memorie van toelichting nuttig kunnen zijn.

Artikel 4.5.6

De discretionaire bepaling uit artikel 4.5.6, eerste lid: "1. Het bestuursorgaan kan de aanvraag afwijzen (...)" kan wellicht meer strikter wordt geformuleerd door het woord kan te vervangen door: "Het bestuursorgaan wijst de aanvraag af (...)" et cetera.

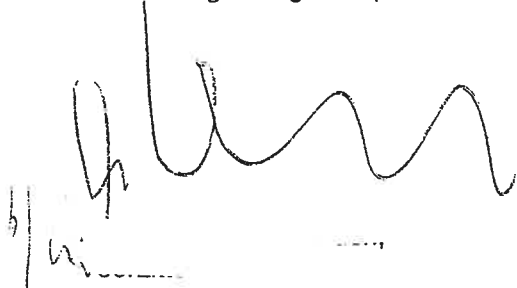
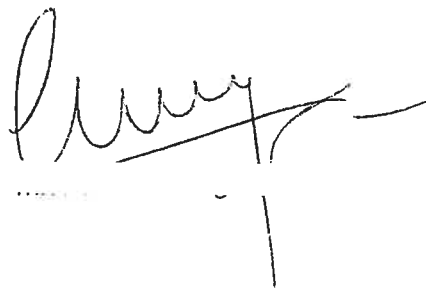
Overgangsrecht

Een goede regeling van het overgangsrecht is essentieel. Wellicht komt het de praktijk ten goede indien het overgangsrecht voorziet in het respecteren van de doorlooptijd van de Nadeelcompensatieverordening voor de HSL-Zuid, A16 en A4.

Ten slotte is ter informatie bijgevoegd de Nadeelcompensatieverordening HSL-Zuid, A16 en A4; en enkele brochures die beschikbaar worden gesteld aan belanghebbenden en een overzicht van de in het Schadevergoedingsschap participerende gemeenten.

Tot nadere toelichting zijn wij graag bereid. Wij hebben dit schrijven tevens aan de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gezonden.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur van het
Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4,

Bijlagen: als genoemd

Gegevens gemeenten per 14 augustus 2007 (bestand: lijsten/lijsten en adresgegevens/Gegevens gemeenten)

Naam Gemeente	Postadres	Postcode Plaats	Telefoon	Telefax	lid DB / AB / VZ	Vertegenwoordiger	Aanhef	Plv (s)	Ambtverf/ contactambtenaar	Telefoon ambtverf
Gemeente Haarlemmermeer	Postbus 250	2130 AG HOOFFDORP	(023) 567 65 43 vragen naar Liesbeth Bloemen: (023) 567 60 56	(023) 567 68 00	AB	De heer H. Tuning	heer Tuning		drs. J. Krikke Dienst Ruimte, Wonen en Economie Sector Ruimtelijke Planvorming Postbus 147, 2130 AC Hoofddorp	(023) 567 60 64 j.krikke@haarlemmermeer.nl
Gemeente Alkemade	Postbus 1	2370 AA ROELOFAREND SVEEN	(071) 332 72 94 secr: Charlotte Held alg. nr. 071 - 3327272	(071) 331 66 04	DB	de heer A.H. Meerburg, burgemeester	heer Meerburg	AB: J.B. Uit den Boogaard	Ing. J.L. Oldenhof Grondgebied/sr. medewerker civiele techniek	(071) 332 72 28 06 - 53 652 600 j.oldenhof@gemeentealkemade.nl
Gemeente Jacobsvoude (Hoogmade)	Postbus 81	2450 AB LEIMUIDEN	(0172) 50 31 00	(0172) 50 31 99	AB	Mevrouw D.H. Verhagen	mevrouw Verhagen	C.N.W. Vink, Openbare Werken	De heer J. Beelen, afd. RO, beleidsmedewerker	(0172) 50 31 43 jbeelen@jacobsvoude-zh.nl
Gemeente Lansingerland (Berkel, Bleiswijk, Bergschenhoek)	Postbus 1	2650 AA BERKEL EN RODENRIJS	(010) 800 4000	(010) 800 4001	AB	De heer drs. H.B. Eenhoorn, wnd. burgemeester	heer Eenhoorn	De heer J. de Rijke, wethouder	Marijke Schep, afd. Bestuurszaken	info@lansingerland.nl
Gemeente Leiderdorp	Postbus 35	2350 AA LEIDERDORP	(071) 545 85 00	(071) 589 56 91	DB	de heer mr. M. Zonneville	heer Zonneville	Mevr. E.J. Meijer, raadslid	De heer Frank van Bieren, sr. beleidsmedewerker beleid en projecten	(071) 545 85 00 fvanbieren@leiderdorp.nl
Gemeente Leiden	Postbus 9100	2300 PC LEIDEN	(071) 516 51 65 secretaresse S. Blaes s.blaes@leiden.nl 071- 5165032	(071) 516 50 23	AB	de heer M.J.D. Witteman wethouder RO en Wonen	heer Witteman	J. Steegh	A.L.P. van Dijk, projectmanagemen t, pr. Man. 071-516 59 23 a.l.p.van.dijk@leiden.nl	(071) 516 5165
Gemeente Zoeterwoude	Postbus 34	2380 AA ZOETERWOUDE	(071) 580 63 00 secretaresse Y. Strietman, E. Heyse /tel. 6312 bestuurssecretaresse e@zoeterwoude.nl	(071) 580 63 01	AB	de heer S. Stuijt	heer Stuijt		H. Scheren, afd. R.O.	(071) 580 63 92 h.scheren@zoeterwoude.nl
Gemeente Rijnwoude	Postbus 115	2394 ZG HAZERSWOUDE -RIJNDIJK	(071) 342 82 82	(071) 341 60 51	AB	Mevrouw A.C. Hommes, wnd. burgemeester Secr. Mw. I. Van Kuyvenhoven (071) 342 8105 a.hommes@rijnwoude.nl	mevrouw Hommes	Dhr. F. J. A. Uijje	A.J.W. Bazen Beleidsmedewerker RO + monumentenzorg/EZ	(071) 342 81 58 fax (071) 34 16 051 a.bazen@rijnwoude.nl
Gemeente Zoetermeer	Postbus 15	2700 AA ZOETERMEER	(079) 346 87 35	(079) 346 82 22	AB	De heer mr. drs. J.H. van Put, raadslid Prive 079-3437753	heer Van Put		Mw. T. van Santen Griffie/raadsadvies eur t.van.santen@zoetermeer.nl	Tel 079-346 87 02 Fax 079-346 82 22

Gegevens gemeenten per 14 augustus 2007 (bestand: lijsten/lijsten en adresgegevens/Gegevens gemeenten)

Naam Gemeente	Postadres	Postcode Plaats	Telefoon	Telefax	lid DB / AB / VZ	Vertegenwoordigde	Aanhef	Piv (s)	Ambtvert/ contactambtenaar	Telefoon ambtvert
Gemeente Rotterdam	Postbus 70012	3000 KP ROTTERDAM	(010) 417 91 11	(010) 417 39 82	AB	Mevrouw J.N. Baljeu	Mevrouw J.N. Baljeu		De heer mr. C.J. Porreij, DS+V Pb 6699, 3002 AR Rotterdam	(010) 489 5244 fax: (010) 489 6736 010-4895244 (porreij)
Gemeente Zwijndrecht (Heerjansdam)	Postbus 15	3330 AA ZWIJNDRECHT	(078) 620 66 66 secr: mw. Karin Blomme (078) 620 64 62	(078) 620 64 00	AB	de heer A.L. Dost, wethouder (078) 620 64 42 adost@zwijndrecht.nl	heer Dost	R.C.M. van der Horst	Mevrouw A. Nienkemper, afd. project en programmabureau	(078) 620 6902
Gemeente Binnenmaas ('s-Gravendeel)	Postbus 5455	3299 ZH MAASDAM	(078) 676 44 33	(078) 676 19 58	AB	de heer A.J. Pijlman, burgemeester	Heer Pijlman	De heer E.C. Lefeber	De heer W.M. Bauwer Openbare werken medewerker civiel en cultuurtechniek	(078) 676 44 33 fax 676 19 58 wim-bauer@binnenmaas.nl
Gemeente Strijen	Postbus 5881	3290 EA STRIJEN	(078) 674 82 00 secr: Diana Adriaans (078) 674 82 53	(078) 674 82 95	DB	de heer J.P.M. Klijis, burgemeester	heer Klijis	DB: AB:Sch. Overwater, wethouder	J. de Pee	(078) 674 82 25
Gemeente Dordrecht	Postbus 8	3300 AA DORDRECHT	(078) 639 89 89 secr: Marianne Knol (078) 639 61 00	(078) 639 67 65	AB	de heer R.J.G. Bandell, burgemeester	heer Bandell		G. Sekeris	(078) 639 62 64
Gemeente Moerdijk	Postbus 4	4760 AA ZEVENBERGEN	(0168) 37 36 00	(0168) 37 35 80	AB	Mevrouw M.G. de Wit-Greuter	mevrouw De Wit	De heer L.M. Koevoets, wethouder	E. Alderliesten, VROM	(0168) 37 34 02
Gemeente Drimmelen	Postbus 19	4920 AA MADE	(0162) 69 01 90	(0162) 68 66 23	AB	Mevrouw M. Vos-Kroeze	Mevrouw Vos		M. van der Pluijm	
Gemeente Breda	Postbus 90156	4800 RH BREDA	0162 - 690125 alg: 076 - 5293000 secr: Natasja v.d. Broek: (076) 529 34 29 Mw. Y. van Meer-Spape (076) 52 93 914 burgemeester@breda.nl	(076) 529 32 40	VZ	de heer P.A.C.M. van der Velden, burgemeester	heer Van der Velden	DB: ? AB: A.L.E. Arbouw (wethouder)	A.J.J. Neele, Directie Stadsontwikkeling, Afdeling RO Juridische Plannen Postbus 3920 4800 DX Breda nl	(076) 529 91 67 fax: (076) 529 37 76 alj.neele@breda.nl
Gemeente Zundert	Postbus 10001	4880 GA ZUNDERT	(076) 5995600 secr. Joke Gosens tel. (076) 599 57 16 j.gosens@zundert.nl	(076) 5995666	DB	de heer P.R.M. van de Wiel, wethouder (nog niet officieel in DB benoemd)	Heer Van de Wiel		mw. M.A.C. Zagers, Ruimte/beleidsmedewerker	(076) 5969852
Rijkswaterstaat Zuid-Holland Afdeling AWE	Postbus 556	3000 AN ROTTERDAM	(010) 402 6399	(010) 404 88 98	DB	de heer mr. drs. A. Driesprong	Heer Driesprong		nvt	Secretaresse: s.kayalik-Yasar@dzh.nws. min.veww.nl